MÉS INFORMACIÓ

https://twitter.com/txmmtnz

Ajuntament d'Alpicat
Regidoria de Cultura

BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU

Biblioteques Públiques de Catalunya

Institució de les Lletres Catalanes

Plaça Països Catalans, 1
ALPICAT
Tel. 973 73 77 28
Whatsapp 606 127 833

A/e:

biblioteca@alpicat.cat

Web:

http://www.alpicat.cat/biblioteca

Catàleg Col·lectiu:

http://argus.biblioteques.gencat.cat
http://atena.biblioteques.cat

HORARI

De dilluns a divendres de 8:30 a 20:30
Bústia exterior de retorn de préstec

El proper dia que ens trobarem serà:

28 d'octubre de 2021, 21h.

Moderador: Andreu Loncà

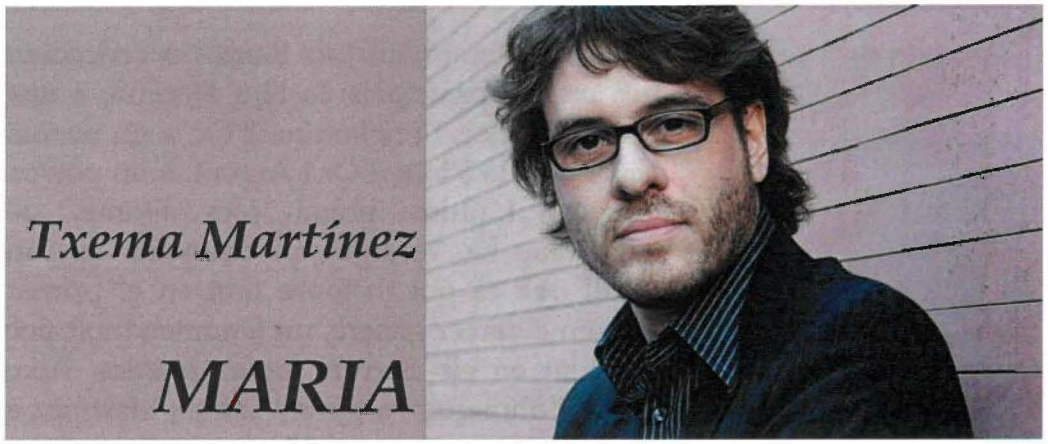

Lleida, 1972. Llicenciat en Filologia Hispànica i doctor en Comunicació Audiovisual. Poeta, traductor, articulista, editor i crític literari.

Ha publicat els llibres de poemes: *Ulls d'ombra* (1997), *La nit sense alba* (2000), *Sentit* (2003), *L'arrel i la pluja* (2008), *Dol* (2012) i *Maria* (2020); a més d'algunes plaquettes, com ara *Kommos* (en versions eslovena i anglesa). Ha obtingut, entre d'altres, els premis: Salvador Espriu, Màrius Torres, Joan Alcover-Ciutat de Palma, Ausiàs March de Gandia i Carles Riba. *Dol*, va rebre també el Premi Josep Maria Llompart-Cavall Verd de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana al millor llibre de poemes en català del 2012 i amb *Maria* ha guanyat els Jocs Florals de Barcelona 2020.

Actualment, és cap de l'edició del diari Segre en català. Va fundar l'editorial Alfazeta, en la qual va publicar una trentena de títols entre els anys 2008-2012. Ha estat professor associat de la Caledonian University de Glasgow, al Departament de Comunicació i Mitjans. Ha fet lectures i conferències arreu dels Països Catalans. Ha participat en festivals a Catalunya i a l'estranger (França, Itàlia, Eslovènia, Escòcia, Letònia...). Ha estat articulista de diversos diaris: actualment, manté la seva columna, des de fa quinze anys, a la contraportada dels dimarts a Segre. Ha ressenyat literatura en diversos àmbits, com per exemple en revistes especialitzades d'àmbit nacional (Caràcters, Reduccions) o estatal (Hélice, Clarín, Litoral...). Va reunir una tria dels seus articles de premsa a *Les cendres* (2005) i té a punt de publicació un nou recull de proses periodístiques. També ha adaptat lliurement per al teatre els contes de Mercè Rodoreda .

Com a traductor, ha impartit classes com a col·laborador a la Universitat de Lleida i ha traduït diversos llibres per a algunes editorials, sobretot en el camp de la poesia. Cal destacar la traducció dels sonets complets de Shakespeare (Premi Jordi Domènech, 2010) i de la poesia completa d'Edgar Allan Poe. També ha traduït poetes d'àmbit internacional, a través del Festival Internacional de Poesia Mahalta de Lleida, que va comissariar durant vuit anys (poemes de Philip Levine, Mark Strand, José A. Oliver, Guy Goffette, Juris Kronbergs, Louis de Paor, Remi Raji, Yolanda Castaño i un llarg etcètera). Amb la Institució de les Lletres Catalanes, va col·laborar en un seminari a Farrera en la traducció dels poetes eslovens Svetlana Makarovic i Brane Mozetic.

Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu

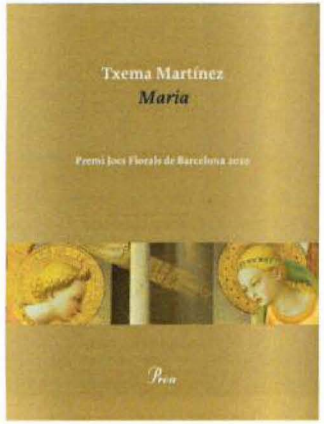

Temps era temps, als Jocs Florals es concedien tres premis principals: la Flor Natural, a una poesia d'amor; l'Englantina d'Or, a un poema patriòtic, i la Viola d'Or i Argent, a un poema religiós. L'últim premi Jocs Florals de Barcelona ha recaigut precisament en un recull que es pot incloure tant en el primer com en el tercer gènere, un fenomen molt poc freqüent en els darrers temps poètics. Així, *Maria*, l'obra que va portar Txema Martínez a obtenir el guardó, conté 33 peces més o menys centrades, més o menys inspirades, en la vida de la Mare de Déu, més unes altres set dedicades a "les set últimes paraules de Crist a la Creu".

En el primer poema, *Vetlla*, una veu s'adreça a un "Tu" (en majúscula) que "s'encimbella damunt de tota mort i tot dolor", enmig d'un seguit d'oposicions entre imatges de llum i de fosca; en el poema *Mare* s'esmenta "el Verb de cada gènesi", i l'últim, *L'anunciació de Maria*, acaba amb el vers "sang nova eterna pel teu calze sang".

Tot fa pensar que la clau del conjunt, en la mesura que sigui desxifrable, s'ha de trobar en la figura de la Mare de Déu, encara que molts dels poemes també es poden llegir independentment. Sovint com a poemes d'amor, cosa que no té res d'estrany, ja que l'analogia amorosa és la més habitual en la poesia religiosa i mística. I alguns amb topònims, catalans —Cerdanya, Formentera, collada de Toses, riu Segre— o no —Punda Maria, Unter den Linden—, que serveixen per subratllar la universalitat de l'experiència que se'ns exposa.

Maria està envoltada de paradoxes —és verge i mare, dona a llum el Qui l'ha creada, va tenir cura del Qui té cura de tot— que sorgeixen en intentar encabir l'existència històrica de Jesús en la visió trinitària de Déu. La funció de la paradoxa és acostar-se a una realitat per a la descripció de la qual el llenguatge de cada dia és insuficient, i alhora mantenir l'ànim en suspens davant la transcendència de fets que no es poden reduir a principis lògics.

L'autor no pretén resumir qüestions suscitades per les escriptures ni resoldre misteris insolubles, sinó aprofitar el forçament del llenguatge que és habitual en la teologia i les devocions per compondre breus poemes que són com un simulacre d'oració. Un seguit d'imatges poderoses i enigmàtiques que se succeeixen sense cap entrellat racional; el valor del poema rau només en la seva capacitat de suggestió: "Per entre els llavis superfície albiro / la sang del teu ponent / en la meva alba". En el seu poemari anterior, ja s'insinuava aquesta tendència, que ara s'ha fet més extrema, i també s'hi entreveia un afany d'ultrapassar els límits: un poema dedicat a Louise Glück, la recent guanyadora del premi Nobel, acaba dient: "Busco per no trobar el que ja no / existeix sinó en mi".

El llenguatge emprat per Martínez, traductor dels Sonets de Shakespeare i reconegut amb un bon grapat de premis, s'ha anat tornant també més barroc. Són recursos habituals, en aquest el seu vuitè llibre de poesia, l'anacolut, les repeticions, les al·literacions, els substantius en funció d'adjectiu... Les dificultats de la lectura són compensades per la composició en vers, majoritàriament decasíl·labs, que impedeixen que la correntia verbal es desbordi.

Esment a part mereix la secció *Les set últimes paraules de Crist a la Creu* (títol també d'una important composició de Haydn). Més intensa i més densa de referències, gairebé converteix la secció anterior en el seu pròleg. Es tracta de set paràfrasis de les frases pronunciades pel Fill de Déu en l'escena de la crucifixió, tal com les recullen els evangelis. És la culminació de la missió històrica de Crist: la redempció. Maria hi està plenament implicada: "La mort abraces com qui abraça l'úter (...) última mort perquè jo neixi".

Manuel Castaño

13 NOV 2020

"Quadern" EL PAÍS.cat